

Аліна Бухтіарова, Андрій Семенов, Євгенія Мордань, Вікторія Кремень, Євген Балацький

Моделювання динаміки зміни показників діяльності банківських і небанківських фінансових посередників

На сьогодні існує безліч передумов і обставин для проведення тіньових схем на фінансовому ринку. Тому рівень ризику участі банківських і небанківських фінансових посередників у таких схемах оцінюється як високий. Відсутність практичної методології оцінки траєкторії розвитку фінансових посередників викликає питання стосовно необхідності превентивного контролю та якісного моделювання динаміки їх зростання. Метою дослідження є визначення та формалізація закономірностей траєкторій розвитку банківських і небанківських фінансових посередників на основі функції бажаності Харрінгтона, використаної для визначення моделей ризику як індикативних моделей участі фінансових посередників у тіньових схемах. До вибірки увійшли 13 банківських установ, три кредитні спілки, три ломбарди, три страхові компанії та три фінансові компанії. Отримані результати вказали на взаємозв'язок між рівнем ризику фінансового посередника стосовно його участі в тіньових схемах і фазами економічного циклу як каталізатора економічної динаміки формальної та неформальної економіки. Так, у 2012–2015 роках більшість фінансових посередників перебували в зоні найбільшого ризику, особливо це стосується економічно, соціально та політично нестабільних банків. Сьогодні банки входять до групи з контрольованим рівнем ризику участі в схемних операціях. Протягом аналізованих років більшості небанківським фінансовим установам був притаманний стабільний нейтральний рівень ризику участі в тіньових схемах. Вони були менш чутливими до фаз економічного циклу, ніж банки.

Ключові слова: фінансові посередники, банки, кластерний аналіз, функція бажаності Харрінгтона, тіньовий сектор економіки

Класифікація JEL: G17, G21, G23, O17

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.